

Pierre Gramegna in interview with Kathimerini (Greek version)

[View PDF](#)

29/11/2024

News

Συνέντευξη με τον Pierre Gramegna, διευθύνοντα σύμβουλο του ESM

Καθημερινή (Ελλάδα)

1 Δεκεμβρίου 2024

Συνέντευξη: Αλεξάνδρα Βουδούρη

- Η Ελλάδα προχωράει με πρόωρη αποπληρωμή -ύψους σχεδόν 8 δισ. ευρώ- του πρώτου διμερούς δανείου που έλαβε από χώρες της Ευρωζώνης μέσω του μηχανισμού διευκόλυνσης (GLF), το 2010. Τι σηματοδοτεί αυτή η κίνηση και πώς βοηθάει την ελληνική οικονομία;

- Κατά κύριο λόγο, η πρόωρη αποπληρωμή αποτελεί ένδειξη οικονομικής δύναμης. Δείχνει δηλαδή ότι η Ελλάδα έχει βελτιώσει την οικονομική της κατάσταση, έχει περιθώρια ελιγμών και αποθεματικά. Αποτελεί ένα καλό νέο. Και δεν πρέπει να μας εκπλήσσει, καθώς εάν δει κανείς τα οικονομικά αποτελέσματα της χώρας, ήταν σταθερά σημαντικά τα τελευταία τρία χρόνια. Οι αριθμοί μιλούν από μόνοι τους.

Η οικονομική ανάπτυξη από το 2022 είναι περίπου διπλάσια από τον μέσο όρο της Ευρωζώνης, που αντιστοιχεί σε υπεραπόδοση περίπου 5 ποσοστιαίων μονάδων. Τα τελευταία πέντε χρόνια, επίσης, τα ποσοστά ανεργίας μειώθηκαν κατά το ήμισυ. Η σημερινή οικονομική ισχύς της Ελλάδας είναι το αποτέλεσμα αυτών των πολύ βελτιωμένων οικονομικών συνθηκών.

Το σχέδιο της κυβέρνησης για την αποπληρωμή του GLF -το οποίο είναι το πρώτο δάνειο που δόθηκε στην Ελλάδα, αποτελούμενο από διμερή δάνεια από 14 χώρες

της Ευρωζώνης- θα αποφέρει κάποιες αποταμιεύσεις. Το πιο σημαντικό είναι ότι ένα εύρυθμο «προφίλ» των χρηματοδοτικών αναγκών καθιστά την Ελλάδα πιο ανθεκτική στην αντιμετώπιση οποιωνδήποτε άλλων κραδασμών στο μέλλον...

Ωστόσο η αποπληρωμή μπορεί να γίνει μόνο αφού ο Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Σταθερότητας (ESM) και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (EFSF) -που κατέχουν περίπου το 54% του ελληνικού δημόσιου χρέους- παραιτηθούν από το δικαίωμά τους να αποπληρωθούν επίσης πρόωρα, αναλογικά. Αυτό αποφασίστηκε από τον ESM και το διοικητικό συμβούλιο του EFSF, την περασμένη Πέμπτη.

- Επομένως, εγκρίνετε την απόφαση της ελληνικής κυβέρνησης να χρησιμοποιήσει μέρος αυτού του «μαξιλαριού»;

- Ναι. Μέρος της πρόωρης αποπληρωμής του GLF θα προέλθει από το ταμειακό απόθεμα «ασφαλείας», που δημιούργησε ο ESM, μετά το τέλος των προγραμμάτων προσαρμογής. Η κυβέρνηση θα χρησιμοποιήσει 5 δισ. από τα συνολικά 15,7 δισ. ευρώ. Στόχος του ταμειακού αποθέματος εκείνη την εποχή ήταν να καθησυχάσει τις χρηματοπιστωτικές αγορές ότι η Ελλάδα θα είχε επαρκή ρευστότητα για να εξυπηρετήσει το χρέος της.

Με αυτόν τον τρόπο, το ταμειακό απόθεμα ασφαλείας (cash buffer) στήριξε την ικανότητα της Ελλάδας να έχει πρόσβαση στις χρηματοπιστωτικές αγορές, την περίοδο μετά το πρόγραμμα. Τώρα, που η Ελλάδα έχει κανονική πρόσβαση στις αγορές -υπό καλές συνθήκες- εδώ και μερικά χρόνια, το απόθεμα ασφαλείας έχει εκπληρώσει τον βασικό του σκοπό. Ακόμη και μετά τη χρήση μέρους του αποθέματος αυτού, εξακολουθεί να υπάρχει άνετο, υπόλοιπο «μαξιλάρι».

- Το Δ.Σ. ενέκρινε επίσης τη συγχώνευση του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΤΧΣ) με την Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών και Περιουσίας (ΕΕΣΠ). Τι σημαίνει αυτό για την ελληνική οικονομία, ποια τα επόμενα βήματα;

Το ΤΧΣ ιδρύθηκε το 2010 για να διατηρήσει τη σταθερότητα του ελληνικού τραπεζικού τομέα. Έχει ανακεφαλαιοποιήσει αρκετές συστημικές ελληνικές τράπεζες, χρησιμοποιώντας δάνεια που χορηγήθηκαν στην ελληνική κυβέρνηση από το EFSF και τον ESM. Μετά τη μερική αποσύνδεση και διάθεση μετοχών της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος, το ΤΧΣ έχει πράγματι ολοκληρώσει τον κύριο σκοπό και ρόλο του. Η ΕΕΣΠ δημιουργήθηκε για να διαχειρίζεται αποτελεσματικά και να

«ξεκλειδώσει» την αξία του τεραστίου χαρτοφυλακίου των ΔΕΚΟ της Ελλάδας.

Η συγχώνευση των δύο αποτελεί πρωτοβουλία της κυβέρνησης, που στηρίζουμε και έρχεται την κατάλληλη στιγμή, ενισχύοντας τις προσπάθειες της Ελλάδας για τη μακροπρόθεσμη οικονομική της ανάπτυξη

- Ως ένας από τους πιο έμπειρους υπουργούς Οικονομικών στην Ευρωζώνη, μετείχατε σε αρκετές συνεδριάσεις του Eurogroup, στη διάρκεια της ελληνικής κρίσης. Πώς αξιολογείτε την πορεία της ελληνικής οικονομίας;

-Θυμάμαι να μετέχω στο Eurogroup από το 2014 έως τα τέλη του 2021. Ειλικρινά, δεν έχω μετρήσει όλες τις συνεδριάσεις, κυρίως επειδή στη διάρκεια της ελληνικής κρίσης συναντιόμασταν τόσο συχνά.

Αποτελεί καλό νέο ότι η εποχή αυτή είναι πλέον πίσω μας και, επίσης, αποτελεί καλή είδηση ότι τα αρνητικά σχόλια που γίνονταν, όταν συμφωνήθηκαν τα προγράμματα αυτά με την Ελλάδα, αποδείχθηκαν λανθασμένα. Κάποιοι δηλαδή έλεγαν τότε -επειδή οι περιορισμοί ήταν ιδιαίτερα σκληροί- ότι η Ελλάδα δεν θα ανακάμψει ποτέ και ότι δεν θα μπορέσει να αποπληρώσει τα δάνεια.

Σήμερα μιλάμε για πρόωρες αποπληρωμές. Υπάρχει καλύτερος τρόπος να αποδείξουμε ότι δεν συνέβη τίποτα από όσα προέβλεπαν; Αυτό αποδεικνύει παράλληλα ότι οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις τελικά αποδίδουν καρπούς. Μήπως αυτό σημαίνει ότι η χώρα τώρα είναι πλέον ασφαλής μεσοπρόθεσμα ή μακροπρόθεσμα; Δεν θα ήταν συνετό να το πω.

- Ποιες είναι, λοιπόν, οι ανησυχίες σας;

- Θα έλεγα ότι υπάρχουν δύο βασικές ανησυχίες. Η μία αφορά μεσοπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες «προκλήσεις», που όλες οι ευρωπαϊκές οικονομίες αντιμετωπίζουν, περιλαμβανομένης και της Ελλάδας, όπως ο γεωοικονομικός και γεωπολιτικός «κατακερματισμός», που αντανakλάται στη μείωση της παγκοσμιοποίησης και στους πιθανούς εμπορικούς περιορισμούς.

Ο επιθετικός πόλεμος της Ρωσίας στην Ουκρανία απέδειξε πόσο εύθραυστη είναι η Ευρώπη έναντι ενεργειακών ζητημάτων. Η ενέργεια κοστίζει σχεδόν τρεις φορές παραπάνω στην Ευρώπη από ό,τι στις ΗΠΑ, που προφανώς επηρεάζει δραματικά την ανταγωνιστικότητα - που υπήρχε ως θέμα και παλαιότερα. Την ίδια στιγμή, υπάρχει επίσης ανάγκη αύξησης των αμυντικών δαπανών, που δεν θα επηρεάσει την Ελλάδα,

καθώς ήδη ξεπερνάει το προβλεπόμενο 2% του ΑΕΠ, στο πλαίσιο του ΝΑΤΟ.

Σε ό,τι αφορά το εμπόριο θα έλεγα ότι μερικώς εξαιτίας της εκλογής του νέου προέδρου στις ΗΠΑ, αλλά και λόγω των εμπορικών διενέξεων σε όλο τον κόσμο, η Ευρώπη θα «πληγεί» περισσότερο από οποιαδήποτε άλλη περιφέρεια παγκοσμίως. Για την Ευρώπη, το εμπόριο ανέρχεται περίπου στο 60% του ΑΕΠ της. Για την Κίνα είναι περίπου 35% και για τις ΗΠΑ, 25%. Επομένως, η Ευρώπη είναι παγκόσμιος «πρωταθλητής» στις εξαγωγές, αλλά προφανώς αν έχουμε επιβράδυνση της παγκοσμιοποίησης, αύξηση των δασμών, εμπόδια στο εμπόριο, η Ευρώπη θα «πληγεί» περισσότερο και η Ελλάδα δεν θα αποτελέσει εξαίρεση.

Αυτές, λοιπόν, οι «μεγατάσεις» (megatrends) –ανάμεσά τους το δημογραφικό και η κλιματική αλλαγή– θα μπορούσαν να επηρεάσουν βραχυπρόθεσμα έως και μακροπρόθεσμα την ανάπτυξη. Για την Ελλάδα συγκεκριμένα, θα έβλεπα πρώτον, ότι οι ρυθμοί ανάπτυξης είναι πραγματικά πειστικοί τα τελευταία δύο χρόνια, ακόμη και σε σύγκριση με την Ευρωζώνη, ενώ και η ανεργία έχει επίσης μειωθεί κατά το ήμισυ. Ωστόσο γενικά η παραγωγικότητα παραμένει πολύ χαμηλότερη από τον μέσο όρο της Ε.Ε. και της Ευρωζώνης και αυτό το «κενό» παραγωγικότητας πρέπει να κλείσει.

Είναι αναγκαίο, επίσης, να συνεχιστούν οι μεταρρυθμίσεις στον τομέα της Δικαιοσύνης και να προωθηθεί ένα εκπαιδευτικό σύστημα πιο κατάλληλο σε έναν συνεχώς μεταβαλλόμενο κόσμο, ώστε να εξασφαλιστούν νέες, καλά αμειβόμενες θέσεις εργασίες για τους νέους και τις γυναίκες. Η Ελλάδα έχει τώρα ένα μοναδικό «παράθυρο» ευκαιρίας, ώστε να προχωρήσει και να θέσει τα θεμέλια για μακροπρόθεσμη ευημερία.

- Τι γίνεται με τις επενδύσεις; Οι οικονομικές προβλέψεις, ειδικά για τις επενδύσεις μόλις ολοκληρωθεί ο μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (RRF), δεν είναι τόσο αισιόδοξες. Πώς θα μπορούσε η Ελλάδα να ενισχύσει την ανάπτυξή της;

-Αναφερθήκατε στον μηχανισμό RRF, που είναι εξαιρετικά σημαντικός. Επρόκειτο για μια έκτακτη δράση αλληλεγγύης όλων των κρατών-μελών της Ε.Ε., στον «απόηχο» της πανδημίας. Η πρώτη μου, λοιπόν, συμβουλή είναι να χρησιμοποιηθούν αυτά τα κεφάλαια με τον πιο αποτελεσματικό τρόπο, ώστε να εξασφαλιστεί ότι η Ελλάδα μπορεί να αναπτυχθεί με τους δικούς της όρους όταν ολοκληρωθεί ο RRF. Αποτελεί μια διαδρομή που θα χρειαστεί να ακολουθήσετε στο μέλλον. Γιατί; Επειδή

αυτά τα κεφάλαια προσανατολίζονται σε επενδύσεις για την κλιματική και ψηφιακή μετάβαση, δύο τομείς όπου απαιτείται αύξηση των επενδύσεων. Από τη στιγμή που θα ολοκληρωθεί το σχέδιο ανάκαμψης NextGenerationEU και θα σταματήσει η εισροή κεφαλαίων από το RRF, αυτοί είναι οι τομείς που θα συνεχίζουν να χρειάζονται δημόσιες επενδύσεις. Προφανώς, θα πρέπει να προσελκύσετε και ιδιωτικές. Αυτή είναι η «συνταγή» επιτυχίας: Επενδύστε στην πράσινη και ψηφιακή μετάβαση και ρίξτε τα θεμέλια για περισσότερη ανάπτυξη, αύριο.

- Η πρόωρη αποπληρωμή χρέους μπορεί να σηματοδοτεί δημοσιονομική ανάκαμψη για την Ελλάδα, ωστόσο, την ίδια στιγμή, οι απλοί πολίτες θα πρέπει να συνεχίσουν να αντιμετωπίζουν υψηλό κόστος ζωής και στέγασης, καθώς και χαμηλούς μισθούς. Τι προκαλεί αυτή την αντίθεση και πώς θα μπορούσαν να αντιμετωπιστούν καλύτερα αυτές οι αρνητικές τάσεις;

-Το ζήτημα αυτό δεν αποτελεί ιδιαιτερότητα μόνο για την Ελλάδα. Δυστυχώς, η άνοδος του πληθωρισμού δεν έχει αντισταθμιστεί πλήρως στις περισσότερες χώρες. Το ίδιο συμβαίνει και για το κόστος στέγασης, όπου κάθε χώρα νομίζει ότι πρόκειται για δικό της πρόβλημα.

Δυστυχώς, συμβαίνει σε αρκετές χώρες και δεν διευκολύνει τους ανθρώπους. Παράλληλα, ωστόσο, δείχνει ότι τα προβλήματα δεν οφείλονται σε εθνικές πολιτικές αποφάσεις.

Κατανοώ γιατί κάποιος δεν μπορεί να θεωρήσει «λύση» το γεγονός ότι τα προβλήματα αυτά υπάρχουν και αλλού, αλλά πιστεύω ότι η Ελλάδα, ευτυχώς, είναι σε μια κατάσταση όπου η οικονομία αναπτύσσεται σχετικά γρήγορα, όπου περισσότεροι άνθρωποι τώρα εργάζονται –κάποιοι εκ των οποίων δεν είχαν πριν δουλειά– και αυτό προσθέτει αγοραστική δύναμη για το κομμάτι αυτό του πληθυσμού.

Προτεραιότητα, λοιπόν, για όλες τις χώρες της Ε.Ε. θα πρέπει να είναι να έχουν τις υψηλότερες δυνατές δημόσιες επενδύσεις, που προσελκύουν αντίστοιχα ιδιωτικές και σε τομείς της οικονομίας που θα μπορούσαν να παράγουν περισσότερη ανάπτυξη και δουλειές με υψηλότερους μισθούς. Δεν υπάρχουν θαυματουργές λύσεις.

Contacts

[Cédric Crelo](#)

Head of Communications and Chief Spokesperson

+352 260 962 205

c.crelo@esm.europa.eu

[Anabela Reis](#)

Deputy Head of Communications and Deputy Chief Spokesperson

+352 260 962 551

a.reis@esm.europa.eu

[Juliana Dahl](#)

Principal Speechwriter and Principal Spokesperson

+352 260 962 654

j.dahl@esm.europa.eu